

Groen, samen doen!

Het nieuwe groenbeleid voor de gemeente Raalte.

CONCEPT

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	4
Thema 1, Groen, samen doen!	7
Thema 2, Het handhaven van groenstructuren	9
Thema 3, Biodiversiteit	11
Thema 4, Klimaatverandering, duurzaamheid en groen	12
Thema 5, Recreatief medegebruik	13
Thema 6, Bomen- en kapbeleid	14
Hoofdpijnen van de nieuwe regelgeving	14
De waarde van een boom is leidend	17
De juiste boom op de juiste plek	17
Meer variatie en meer bomen	17
Beheerplan voor de bomen	18
Thema 7, Samen verder werken	19

Bijlagen

Bijlage 1	De belangrijkste kenmerken van het groenbeleid op een rij	21
Bijlage 2	Criteria beschermenswaardige houtopstanden	23
Bijlage 3	Colofon	25

Groen, samen doen!

Voorwoord

Groen, samen doen! Dat is waar we in de gemeente Raalte voor staan. Het nieuwe groenbeleid waarbij de input van de Raalter inwoner onmisbaar is. Een groene gemeente met waardevolle bomen, houtwallen en bossen die we gezamenlijk beschermen. De raad is op pad geweest naar Heeten en in een inspirerende bijeenkomst is uitgebreid over het groen- en kapbeleid gepraat met veel inbreng van de aanwezigen. Groen is tenslotte van ons allemaal en iedereen wil graag zijn steentje bijdragen.

Waar gaan we op in zetten? Gezamenlijk draagvlak om kansen die zich voordoen te benutten en om voor knelpunten een oplossing te vinden waar iedereen zich in kan vinden. Waar dit mogelijk is willen we overbodige regels loslaten. We willen een extra impuls geven aan de biodiversiteit. Het groen willen we beter benutten voor het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering en geschikter maken voor het gebruik om zo de beleving te vergroten.

Onze inzet is ook gericht op het bevorderen van de onderlinge samenwerking en ruimte geven aan ideeën en initiatieven van inwoners van de gemeente Raalte. Hoe gaan we dat doen? De activiteiten die de groene organisaties en de gemeente gaan ondernemen worden jaarlijks opgenomen in de 'Groene agenda'. Hiervoor roepen wij de werkgroep 'Groene agenda' in het leven.

De gemeente Raalte kan en wil dat niet alleen doen. Ik nodig u van harte uit om mee te doen, Groen, samen doen! Ik bedank iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan het tot stand komen van het nieuwe groenbeleid voor de gemeente Raalte.

Wout Wagenmans,

Wethouder gemeente Raalte

Inleiding

Aanleiding

In de gemeente Raalte wordt met enige regelmaat gesproken over het groenbeleid en de wijze waarop het beheer plaatsvindt. In december 2015 is een wijziging van kapbepalingen APV vastgesteld. Hierbij is de toezegging gedaan om voorstellen te doen t.b.v. het actualiseren van het groen- en kapbeleid.

De gemeenteraad van Raalte wil de bewoners vooraf meer betrekken bij de besluiten die zij neemt. Zo ook bij het groen- en kapbeleid waarvoor op 15 maart 2016 een thema-avond is gehouden. Deze nota bevat de uitwerking van het groen- en kapbeleid.

Kaders van de raad

Op 31 maart jl. heeft de gemeenteraad de kaders vastgesteld waarbinnen een actualisatie van het groen- en kapbeleid dient plaats te vinden. Deze kaders zijn mede tot stand gekomen op basis van inspirerende inbreng van 10 pitchers op 15 maart jl. Deze kaderstelling dient als randvoorwaarde en opdracht aan het college om te komen met nadere voorstellen. De voorstellen dienen tot stand te komen met inbreng van derden.

De raad heeft de volgende kaders vastgesteld:

1. Bescherm waardevolle bomen
2. Kom tot meer differentiatie in het groenbeleid en groenbeheer
3. Verminder de regeldruk
4. Het raadsvoorstel als onderlegger te gebruiken voor de werkgroepen en in de voorstellen van de raad daarover te rapporteren.

Aan de slag

De inbreng op de thema-avond bood mooie inhoudelijke aanknopingspunten voor de uit te werken opdracht. Wij zijn met de werkgroepen aan de slag gegaan die een grote inbreng hebben geleverd. Alle inbreng is samengebracht in dit nieuwe beleidsdocument met de titel Groen, samen doen! In het proces van co-creatie zijn allerlei bruikbare ideeën naar voren gekomen die nu of later een plek krijgen. Tussentijds hebben wij via een online enquête het conceptbeleid op hoofdlijnen voorgelegd aan de inwoners van de gemeente Raalte. De leden van de werkgroepen en het Groenplatform Raalte steunen de voorstellen die in deze visie zijn opgenomen.

Status van het groenbeleid

In dit document worden de hoofdlijnen weergegeven van het nieuwe groenbeleid en de manier waarop wij willen werken. Dit groenbeleid past binnen de integrale visie op de openbare ruimte en is sterk geënt op de participatiegedachte. Daarnaast biedt dit document inspiratie voor de bewoners en de vrijwilligers die zich inzetten voor het groen. Het groenbeleid dat in deze nota wordt vastgelegd moet bij de afweging van diverse belangen worden meegenomen. Beleid en activiteiten zijn breed van toepassing op het groen (publiek en privaat eigendom) in de gemeente Raalte. Aanpassingen op het kapbeleid worden gelijktijdig meegenomen. Bij het opstellen van het nieuwe Omgevingsplan is deze groennota een van de onderleggers.

Karakteristiek van het groen in Raalte

Groen, je kijkt uit het raam en je ziet het. Vaak wordt groen ook als vanzelfsprekend ervaren. Naar de waarden van het groen is in Nederland veel onderzoek gedaan. Voor het gebied van de gemeente Raalte geldt dat het ligt in een landschappelijk zeer divers gebied. Wij kennen in het noordwesten van de gemeente de open polders als het Lierderbroek. De landgoederen met allure en de daarbij behorende karakteristieke landschapselementen zijn zeer beeldbepalend. Het grote buitengebied kenmerkt zich verder door relatief grootschalige gebieden voor de landbouw met hier en daar nog mooie essencomplexen. Erven en wegbeplantingen bepalen mede het landschappelijke raamwerk samen met de vele waterleidingen. Binnen de 9 kernen bepalen bomen, met name langs de invalswegen, en de grootschalige groenelementen de groene karakteristiek. In nauwe samenhang met de bebouwing en de daarbij behorende tuinen en erven en de overige onderdelen van de openbare ruimte wordt het groene beeld bepaald.

bron: kostbaarsalland.nl

Biodiversiteit en de waarden van groen

De biodiversiteit, de rijkdom aan soorten, is sterk afhankelijk van het gebruik, de inrichting en het beheer van het groen. Diverse groene organisaties beschikken over soorten inventarisaties. Landelijke data leren ons dat het met de kwetsbare soorten in ons land niet goed gaat, hetgeen vraagt om extra maatregelen. De biodiversiteit is sterk verbonden met de bodemkundige en waterhuishoudkundige situatie ter plaatse. Soorten staan niet los van elkaar, vaak zijn ze van elkaar afhankelijk om te kunnen overleven. Al deze samenlevende plant- en diersoorten horen bij ecosystemen die ons de noodzakelijk producten en diensten leveren (bijv. bestuiving van vruchtbomen). Ze zijn onmisbaar voor het leven op aarde. Hoe meer oorspronkelijke soorten er voorkomen, hoe beter het gaat met de biodiversiteit.

De groene waarden leveren de maatschappij belangrijke diensten. In een rapport uit 2012 over de waarden van het groen (TEEB, Bade, Smid en Tonneijck) is aangetoond dat de maatschappelijke baten van het groen en water 1,5 tot 2 keer hoger zijn dan de maatschappelijke kosten. Groen levert ons producten en diensten waarmee we dagelijks te maken hebben. In economisch opzicht worden huizen prijzen deels bepaald door de aanwezigheid van groen. Ook de recreatieve sector heeft baat bij de aanwezigheid van groen evenals het bedrijfsleven vanwege een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Groen levert een grote bijdrage aan schoon drinkwater en schone lucht. Mensen zoeken in het groen rust en ontspanning, kunnen er wandelen, spelen, fietsen en sporten. Beweging en het bevorderen van gezondheid door te tuinieren en eigen producten te telen. Tegelijkertijd zorgt de aanwezigheid van water en groen voor het opvangen van regenwater en het reguleren van de temperatuur. Daarmee is het groen van belang voor het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering. Niet in de laatste plaats biedt het groen plaats aan veel insecten. Deze zijn van een enorme grote waarde voor de bestuiving (voedselproductie) en als natuurlijk vijand van plaagdieren.

Leeswijzer:

Naast het voorwoord en de inleiding wordt het nieuwe groenbeleid beschreven aan de hand van thema's. Het nieuwe groenbeleid dat wij willen gaan voeren manifesteert zich rond 7 thema's. De thema's zijn mede gebaseerd op de opbrengsten die de werkgroepen hebben geleverd en andere relevante ontwikkelingen. De manier van werken leest u in thema 1 en thema 7.

De thema's die in deze nota aan de orde komen:

1. Groen, samen doen
2. Het handhaven van groenstructuren
3. Biodiversiteit
4. Klimaatverandering, duurzaamheid en groen
5. Bomen- en kapbeleid
6. Recreatief medegebruik
7. Samen verder werken (de groene agenda)

In bijlage 1 hebben wij, samenvattend, de belangrijkste kenmerken van het groenbeleid per thema op een rijtje gezet.

Enquête

Het conceptbeleid, op hoofdlijnen, hebben wij verwoord in enkele enquêtevragen. Dit met het doel om te kunnen toetsen of we op de goede weg zijn en waar wij accenten moeten leggen. Hiervoor is een online enquête gehouden van 5 tot 19 september 2016.

Wij hebben 280 anoniem ingevulde enquêtes ontvangen. Een mooie respons waaruit bleek dat een grote meerderheid kan instemmen met de hoofdlijnen van het concept groen- en kapbeleid. Een ruime meerderheid van de respondenten woont in de kern Raalte. Tot de invullers van de vragenlijst behoren 2 jongeren tot en met 19 jaar, 55 20-40 jarigen, 123 41-60 jarigen en 99 ouderen. Een respondent heeft geen leeftijd ingevuld. De belangrijkste resultaten van de enquête leest u in de kadertjes die bij de verschillende onderwerpen zijn geplaatst.

Tussentijdse terugkoppeling

Op 7 december 2016 is een tussentijdse terugkoppeling gehouden. Het college heeft hierbij de raad geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het proces en de inhoudelijke voorstellen. Onder de titel Groen, samen doen! is een groenmarkt gehouden. Groene organisaties konden zich presenteren aan de raad en aan elkaar. Een mooie opmaat voor het samen verder werken.

Uit de Enquête

Op de vraag of de gemeente op de goede weg is met de voorstellen antwoordt 47% dat deze hoe dan ook moeten worden uitgevoerd. 29 % stemt hiermee ook in, maar vindt dat de kosten niet voor rekening van de burger mogen komen. (9 % is het er niet mee eens, 15% vindt dat het uitvoeren geen extra geld mag kosten.

(tekst nog afmaken)

Thema 1, Groen, samen doen!

Groen, samen doen is de titel van de visie op het groen en tevens het eerste thema dat wij ter sprake willen brengen. Bewoners, vrijwilligers en professionals van diverse organisaties en de gemeente werken samen aan groen en dit is de basis waarop het nieuwe beleid gestalte moet krijgen. Dat is wat wij in Raalte willen bereiken. De gemeente kan en wil niet meer alles alleen of zelf doen. De grote betrokkenheid van burgers op de directe woon-, werk- en leefomgeving biedt een mooie basis om hierop voort te borduren. Hiermee zetten wij de gebruiker en het gebruik centraal.

Uit de Enquête

70% is het eens met de doelstelling dat de groene agenda een goede manier is om voor nieuwe groene impulsen te zorgen.

Met het samen doen kunnen wij invulling geven aan de gedeelde gedachten van uit de werkgroepen en invulling geven aan de participatie-gedachte. De wijze waarop deze nota tot stand is gebracht is hiervan al een mooi voorbeeld. Communicatie en samenwerking vormen de rode draad in het beleid. Dit betekent voor de gemeente verdergaan met het wegnemen van belemmeringen, het helpen met verbinden en het opzoeken van de burgers. Wij kiezen ervoor om in gezamenlijkheid jaarlijks een uitvoeringsplan op te stellen (de groene agenda, zie thema 7)

Groen, samen doen! willen wij op de onderstaande manier invullen.

Kennis en ervaring delen

Er is veel kennis aanwezig over het groen in onze gemeente, onder de bewoners, de vele vrijwilligers en de groene professionals. Kennis en ervaring die wij graag willen benutten om uitvoering te geven aan het groenbeleid. Hiermee beogen wij de juiste handelingen op de juiste plek te doen, waarvoor ook een inhoudelijk draagvlak bestaat. De gezamenlijke inzet is vooral gericht op het versterken van de contacten zodat de aanwezige kennis en ervaring goed kan worden benut.

Bevorderen mede eigenaarschap en sociale cohesie

Door de samenwerking met bewoners verder te intensiveren maken wij bewoners in een grotere mate deelgenoot van het groen en de openbare ruimte. Goede ideeën kunnen worden uitgevoerd, bewoners krijgen meer zeggenschap over de inrichting en het beheer van het groen. Door zelf de handen uit de mouwen te steken kunnen bewoners die kwaliteit realiseren die men zelf graag wil. Dat geldt voor zowel de eigen tuin als het openbaar groen. Te denken valt aan het stimuleren en breder onder de aandacht brengen van het project Meedoen in de openbare ruimte.

bron: nuheino.nl

Het ontmoeten en samendoen in het groen levert een bijdrage aan de sociale cohesie in een straat of buurt. Hiermee komt de sociale functie van de openbare ruimte tot uitdrukking. Wij willen inzetten op het verbinden van het sociale programma met het fysiek ruimtelijk programma. De groene ruimte leent zich daar prima voor. In onze provincie kennen wij goede voorbeelden van integratie van mensen met een afstand tot arbeidsmarkt die ervaring opdoen in het landschap. Het groen leent zich daarvoor ook goed.

Ondersteuning vrijwilligers

De gemeente kent een actief verenigingsleven met veel vrijwilligers, ook op het gebied van groen en natuur, veelal op particulier terrein. Deze vrijwilligers doen belangeloos veel goed werk. Deze inzet willen wij, waar nodig, ondersteunen. (zie verder onder thema 7).

Samenwerken met professionele organisaties

Samenwerken met professionele organisaties vinden wij van groot belang. Hierbij willen wij de onderlinge contacten bevorderen en de samenwerking en onderlinge afstemming stimuleren. Ook willen wij de verbinding tussen de vrijwilligers en professionele organisaties stimuleren waarbij wij ons met name richten op het daadwerkelijk realiseren van de groene doelen. Aan de verschillende overlegtafels kunnen de groene onderwerpen worden geagendeerd. Wij vragen professionele organisaties mee te doen.

Thema 2, Het handhaven van groenstructuren

Groenbeleidsplan 2004

In 2004 is het groenbeleidsplan “Kernen in het groen” vastgesteld. Het handhaven en versterken van de groenhoofdstructuur is onderdeel van dit beleid. Een ruimtelijke structuur binnen de 9 kernen, bestaande uit de grootschalige groenelementen, bomenrijen en enkele puntelementen (vaak monumentale bomen). Het groen binnen de groenhoofdstructuur draagt in belangrijke mate bij aan de identiteit en herkenbaarheid van een kern. Ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst aan dit beleid. In 2010 is de groenhoofdstructuur geactualiseerd. Uit een onderzoek in 2011 is gebleken dat de groenhoofdstructuur in kwantitatieve zin voldoende tot uitdrukking is gekomen. In kwalitatief opzicht is een neerwaartse ontwikkeling geconstateerd. Op veel plaatsen zijn struiken gerooid en is gras aangelegd.

Landschapsontwikkelingsplan 2008

In het buitengebied is de visie op het landschap vastgelegd in het Landschapsontwikkelingsplan (LOP, een Plus voor het landschap van Salland, gemeenten Deventer, Olst Wijhe en Raalte, 2008). De visie valt uiteen in 2 delen. Als eerste wordt in het LOP gesteld dat de landschappelijk karakteristiek de basis is, waarop gestuurd wordt. Ruimtelijke plannen worden getoetst aan de bijzondere kenmerken van een van de zeven deelgebieden die in het LOP zijn onderscheiden. Daarnaast is in het LOP omschreven dat nieuwe ontwikkelingen als motor worden ingezet om het handhaven en versterken van de landschappelijke karakteristiek te kunnen realiseren. Uit een ambtelijke evaluatie (2016) blijkt dat het LOP nog actueel en bruikbaar is. Op onderdelen is bijsturing nodig (bijv. klimaat, zie thema 4). Ook het uitvoeringsprogramma behoeft een actualisatie.

Handhaven en versterken van de groenstructuren.

Wij zetten wij in op het handhaven en versterken van de groene structuren, dus het voortzetten van het bestaande beleid. Vasthouden van beleid dat van grote waarde is geweest. Een groene ruimtelijke structuur die in het buitengebied vooral wordt bepaald door de aanwezigheid van grootschalige groen- en natuurgebieden. Eigendommen van agrariërs, particulieren, landgoederen, terrein behorende organisaties vormen hierbij het raamwerk. Ondersteunend

Uit de Enquête

91% van de respondenten vindt groene toegangswegen van de woonplaats belangrijk, 83% vindt dit voor grote groengebieden.

hieraan zijn de beplantingen op de erven en tuinen in het buitengebied en de wegbeplantingen. De inzet voor de toekomst richten wij op het behouden en beschermen van de waardevolle elementen. De regeling groenblauwe diensten is en de inzet van de Stichting Kostbaar Salland van grote waarde gebleken. Dit willen wij, al dan niet in een aangepaste vorm, blijven ondersteunen. Waar mogelijk ondersteunen en realiseren wij een versterking van de groene structuur.

Ook binnen de bebouwde kommen richten wij ons op het handhaven en versterken van de groene ruimtelijke structuur. De samenhang tussen alle groenelementen (publiek en privaat) moet leiden tot een aantrekkelijke groene omgeving waar mensen thuiskomen en het groen en de natuur kunnen beleven.

Maatwerk voor kleinschalige aanpassingen groen- en bomenhoofdstructuur

Ervaringen met de groen- en bomenhoofdstructuur leren ons dat het beleid in incidentele gevallen als (te) knellend wordt ervaren. Met een integrale blik op het gebruik en de inrichting van de openbare ruimte, waarvan het groen deel uitmaakt, willen wij maatwerk gaan leveren bij verzoeken om kleinschalige

aanpassingen van de groen- en bomenhoofdstructuur. Meer flexibiliteit om voor nieuwe ontwikkelingen en opvattingen ruimte te creëren. Dit onder de voorwaarde dat compensatie plaatsvindt. Wanneer een daadwerkelijke groene compensatie niet in de omgeving kan worden uitgevoerd dan kan dit financieel worden gecompenseerd. Er vindt dan een storting in het groencompensatiefonds. Het compensatiefonds zien wij als een vangnet voor die situaties waar ook met bijzondere inspanningen het niet mogelijk blijkt om daadwerkelijk vervangend groen te realiseren.

CONCEPT

Thema 3, Biodiversiteit

De belangen van groen en biodiversiteit zijn in de inleiding al aangegeven. Om deze belangen te dienen willen wij een impuls geven aan het vergroten van de biodiversiteit. Dit is nieuw ten opzichte van het bestaande beleid. Allerlei (zeldzame) soorten gaan achteruit, en diverse exotische soorten rukken op. Het nieuwe beleid richt op behouden, verbeteren en toevoegen van leefgebieden van soorten. Doelen en maatregelen die daarvoor in beeld komen zijn:

Vergroten en verbinden van gebieden

Het vergroten van groene gebieden en het leggen van onderlinge verbindingen. Hierdoor ontstaat als het ware een groen en blauw netwerk voor soorten. Initiatieven van derden worden ondersteund. De gemeente zet zich in om, bij ruimtelijke ontwikkelingen, de ontbrekende schakels in een netwerk te kunnen realiseren. Voorbeelden hiervan zijn het aanvullen van bomenrijen, het aanleggen en beheren van bloemrijke bermen en natuurvriendelijke oevers of het meewerken aan het aanleggen van faunapassages. Dit alles moet leiden tot een robuuster netwerk waarin soorten minder kwetsbaar zijn. Ook bij het inrichten van nieuwe groengebieden trachten wij in te zetten op het vergroten van de biodiversiteit (vanaf de tekentafel).

Inrichting en beheer van groene gebieden

Belangrijke winst ten aanzien van biodiversiteit is te behalen door bestaande gebieden (deels) anders in te richten en te beheren. Dit kan door (inheemse) bomen en struiken aan te planten of stroken in te zaaien met bloemrijke mengsels (bijv. plukstroken). Het beheer en onderhoud wordt in toenemende mate gedifferentieerd en gericht op het behouden en versterken van de soortenrijkdom (verschralen). Kansrijke gebieden worden hiervoor aangewezen. Het aangepaste beheer en onderhoud vertalen wij in de beheerplannen. Exoten als Japanse duizendknoop, Amerikaanse vogelkers en soorten die ernstig overlast veroorzaken worden bestreden (bijv. Berenklaauw).

Een plus voor bijzondere plekken en soorten

In onze gemeente kennen wij bijzondere groene plekken en soorten. Voor het beheer en onderhoud worden hiervoor over het algemeen geen extra maatregelen genomen. In ons nieuwe beleid zetten wij voor bijzondere soorten een plus op de reguliere onderhoudswerkzaamheden om zo een optimale leefsituatie te creëren.

Uit de Enquête

Het realiseren van bloemrijke gebieden en bermen vindt 69% een goed onderwerp om hier aandacht aan te besteden. 39% steunt het idee om inheemse soorten aan te planten voor de insecten.

Rollen van bewoners en ondernemers

De gemeente stimuleert initiatieven van bewoners die een bijdrage leveren aan het vergroten van de biodiversiteit. Er is veel lokale kennis aanwezig die wij graag willen benutten om de inrichting en het beheer van het groen vorm te geven. Wij bieden bewoners de ruimte het openbaar groen te onderhouden mede met het oog op het vergroten van de biodiversiteit. Bewoners en ondernemers kunnen hun eigen tuin of terrein soortenrijker maken. Dat geldt ook voor de gebouwen, het ophangen van een nestkastje is al een klein voorbeeld. Kennis en ervaring delen ligt hiervoor aan de basis.

Thema 4, Klimaatverandering, duurzaamheid en groen

In toenemende mate krijgen wij te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Denk hierbij aan intensieve regenbuien, wateroverlast, hittestress en verdroging. De weersveranderingen die wij nu meemaken vragen om adaptieve maatregelen waarmee de negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt. Een veel gebruikte term hiervoor is de klimaat adaptieve stad (KAS). Het groen kan hieraan een bijdrage leveren. Dat is nodig om in de toekomst de hoge kosten, die andere maatregelen met zich meebrengen, te beperken. Investeren in het groen levert een positieve bijdrage, zodat de gemeente Raalte minder kwetsbaar wordt voor de gevolgen van weersverandering. De investeringen die hiervoor nodig zijn kunnen mede worden gedaan vanuit het gemeentelijke rioleringsplan (GRP), zowel eenmalig voor het

Uit de Enquête

Klimaatverandering en groen wordt door 69% een belangrijk onderwerp gevonden.

Het beplanten van wadi's wordt door 32% genoemd.

aanpassen van de inrichting als structureel t.b.v. extra beheermaatregelen die nodig zijn om nieuwe functies ook daadwerkelijk te kunnen borgen.

Wij willen inzetten op de volgende doelen en maatregelen die tegelijkertijd een bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Hierbij merken wij op dat het stimuleren van particulieren om groene tuinen in plaats van verharde tuinen aan te leggen, middels bewustwording plaatsvindt op basis van het GRP.

Robuust groen

Robuust groen heeft een goed bufferend vermogen voor de opvang van hemelwater. De ruimte kan mede gebruikt worden voor het opvangen en langzaam laten infiltreren van regenwater in de bodem. De aanleg van wadi's leidt tot kleine hoogteverschillen, gradiënten die voor bepaalde plantensoorten noodzakelijk zijn als vestigingsplaats, waarbij ook het beplanten van wadi's in beeld komt. Daarnaast biedt een robuust groen ruimte voor bomen en waterpartijen, deze elementen dragen bij aan het beperken van de hittestress. Waar mogelijk, binnen de bebouwde kommen, planten wij extra bomen om de gevolgen van hittestress te beperken.

Verkleinen en vergroenen verhard oppervlak

Verhardingen zijn essentieel voor het verkeer en de bereikbaarheid. Al het regenwater dat op gesloten verhardingen valt moet worden afgevoerd. Door het verharde oppervlak te verkleinen en deze ruimte in te richten als groen kan het regenwater in de bodem zakken. Vaak zijn het kleine maatregelen die kunnen worden meegenomen met de herinrichting of bij groot onderhoud van een gebied. Het groene beeld wordt hiermee gelijktijdig verbeterd. Tevens geven wij hiermee een goed voorbeeld voor particulieren.

Duurzaamheid

In IVOR wordt duurzaamheid geduid in de 3 P's (people, planet en profit). Het groen kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren door de ruimte duurzaam in te richten en maatregelen te nemen die op de lange termijn succesvol in stand gehouden kunnen worden (vanaf de tekentafel). In het kader van het beheer komen die maatregelen in beeld die gericht zijn op het hergebruik van (afval) stoffen. Het beter benutten van biomassa, zoals sloopmaaisel als structuurverbeteraar in de landbouw is hiervan een mooi voorbeeld. Wij werken mee aan die maatregelen die een bijdrage leveren aan de circulaire economie wanneer deze ook economisch aantrekkelijk zijn. Voor experimenten hiertoe staan wij open. Het toepassen van chemische middelen wordt tot het uiterste beperkt.

Thema 5, Recreatief medegebruik

Groen, natuur en landschap zijn belangrijke dragers voor de recreatie in onze gemeente, parels met een blijvende aantrekkingskracht en die wij willen koesteren. De gemeente Raalte profileert zich als een groene gemeente, dat willen wij graag behouden en versterken. Recreatie kan op verschillende manieren worden geduid. Groen enerzijds, recreatie, sporten, bewegen en gezondheid anderzijds kennen een nauwe onderlinge verbondenheid en dragen bij aan een aantrekkelijk verblijfsklimaat voor de bewoners en de gasten van de gemeente Raalte. In het kader van deze nota kan het begrip recreatie breed worden geïnterpreteerd waarbij het groenbeleid een bijdrage levert aan de beleving en benutting van het groen.

Sport en bewegen en gezondheid

Het groen in en om de kernen leent zich uitermate goed voor sporten en bewegen. Studies tonen aan dat dit de gezondheid van mensen bevordert. Over het algemeen is er voldoende groen aanwezig om hieraan invulling te geven. Sporten en bewegen komen in diverse vormen voor (wandelen, joggen, fietsen, vissen etc.). Voor het plaatsen van voorzieningen als beweegtoestellen, voor zowel jongeren als ouderen, bieden wij ruimte. Met het oog op vergrijzing willen wij bij (her)inrichting extra aandacht besteden aan een levensloopbestendige openbare ruimte. Zo nodig passen wij routes in het groen aan en maken wij deze aantrekkelijker en (sociaal) veiliger. Wij werken mee aan initiatieven van derden om sporten, bewegen en beleven van en in het groen te versterken.

(Natuurlijk) spelen

Kinderen spelen binnen en buiten. In het groen liggen veel speelplaatsen die geschikt zijn voor kinderen in de leeftijd tot ongeveer 10 jaar. Trapveldjes met doelen zijn in voldoende mate aanwezig voor de oudere kinderen. Er is een tendens waarneembaar waarbij er vraag komt naar meer natuurlijke speelplekken. Plekken waar hutten kunnen worden gebouwd, kan worden geklommen, gesleed of waar de natuur kan worden ontdekt. Meer natuurlijk ingerichte speelplekken lenen zich ook goed om het groen te beleven. Daar waar een vraag ontstaat en ook de ruimte geschikt is, werken wij mee aan het realiseren van natuurlijke speelplekken. Dat kan dus ook betekenen dat bestaande speelplekken bij vervanging of herinrichting een meer natuurlijk karakter en gebruik kunnen krijgen. Aan de minimale landelijke veiligheidseisen willen wij blijven voldoen.

Recreatie en toerisme

Raalte ligt in een aantrekkelijk gebied met een grote verscheidenheid aan landschappen en landgoederen. De omgeving en kernen zijn aantrekkelijk voor gasten van de buiten gemeente. Gasten die wij welkom heten in de mooie en groene omgeving waarbij een iedere partij zijn of haar eigen rol invult. De recreatieondernemer die aandacht besteedt aan de groene inrichting van het park of het erf waar de gasten verblijven. De winkeliersverenigingen die zorgen voor een aantrekkelijk centrum met mooie bloembakken of het recreatieschap dat zorgdraagt voor aantrekkelijke (fiets)routes. De gemeente neemt haar rol en verantwoordelijkheid op het gebied van het beheer en de inrichting van het gemeentelijk groen. Initiatieven die bijdragen aan het vergroten van de beleving van de groene omgeving worden door ons ondersteund voor zover dit ook organisatorisch en financieel mogelijk is. Soms kan een kleine handreiking al leiden tot mooie resultaten.

Thema 6, Bomen- en kapbeleid

Bomen leveren een belangrijk bijdrage aan de o.a. ruimtelijke kwaliteit, de groene beleving en biodiversiteit. Hiertegenover staat dat bomen ook tot overlast en klachten kunnen leiden. Wij willen inzetten op het beschermen van waardevolle bomen en het verminderen van de regeldruk. Hiermee sluiten wij aan op de kaders van de gemeenteraad. Met het loslaten van regels en het geven van vertrouwen sluiten wij aan op maatschappelijke tendensen, zoals ook in een van de werkgroepen is besproken. Hiermee beogen wij eveneens een beter evenwicht te bereiken tussen de verschillende belangen.

Beschermen van waardevolle houtopstanden (kapbeleid)

Wij kiezen voor het beschermen van waardevolle houtopstanden waarbij een onderscheid wordt gemaakt naar deelgebieden, binnen de bebouwde kom (grens bebouwde kom Boswet) en het buitengebied. Daarnaast maken wij een onderscheid naar eigendom; gemeentelijk en derden.

Hoofdpijnen van de nieuwe regelgeving

Binnen de bebouwde kom

Voor het vellen van houtopstanden binnen de bebouwde kom wordt het algemeen geldende kapverbod opgeheven. Hiervoor in de plaats komt het vergunningsvrij vellen van houtopstanden met uitzondering van de houtopstanden die staan op de lijst met beschermenswaardige houtopstanden. Voor de beschermenswaardige houtopstanden betekent dit dat er een kapverbod geldt en dat vellen met een vergunning tot de mogelijkheden behoort (al dan niet onder de voorwaarde dat een herplant wordt uitgevoerd). Er vindt eerst een zorgvuldige afweging van diverse belangen plaats. Criteria hiervoor zijn de

Uit de Enquête

69% vindt het belangrijk vooraf te weten dat een boom in de woonomgeving wordt gekapt.

58% is het eens met de stelling dat een kapverbod alleen geldt voor waardevolle bomen.

53 % vindt dat na kap altijd een herplantplicht moet worden uitgevoerd.

vitaliteit en toekomstverwachting van de boom, de zichtbaarheid, de ecologische en cultuurhistorische waarden en de zeldzaamheid of dendrologische waarde. Een boom is beschermenswaardig wanneer wordt voldaan aan het 1^e criterium (goede vitaliteit en toekomstverwachting) in combinatie met 1 of meer van de overige criteria. Aanwijzing kan plaatsvinden voor een individuele boom, een lijn- of vlakelement of op perceelsniveau. Dit laatste is van toepassing wanneer er sprake is van 5 of meer beschermenswaardige bomen op 1 perceel. Hiermee beogen wij een goede ruimtelijke samenhang tussen groen en bebouwing en de functie (bijv. een begraafplaats) op een perceel te behouden en te versterken. Voor de uitwerking van de criteria verwijzen wij u naar bijlage 2. Op basis van de criteria kan een inventarisatie worden gemaakt en een lijst met beschermenswaardige houtopstanden worden vastgesteld.

Buitengebied

Het algemeen geldende kapverbod willen wij handhaven waarbij wij enkele soorten, die op erven en tuinen staan voor zover gelegen binnen het bouwvlak een uitzondering willen maken. (geen kapverbod voor populier, wilg, tenzij deze zij geknot en fruitbomen). Daarnaast willen wij in het buitengebied afstappen van de dubbele vergunningplicht (geen kapvergunning meer nodig wanneer ook een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk nodig is, in dit geval het kappen van een houtopstand). Het onderscheid naar de deelgebieden in het buitengebied wordt gemaakt op basis van het

vigerende bestemmingsplan Buitengebied. De stamdiameter t.a.v. het vergunningsvrij handhaven wij op 35 cm (conform raadsbesluit december 2015).

Het kapverbod is eveneens van toepassing op houtopstanden die zijn aangelegd op basis van een vergunningvoorschrift (herplantplicht of voorwaarde bij een omgevingsvergunning).

Wet Natuurbescherming

Op 1 januari 2017 treedt de Wet Natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt o.a. de Boswet. Op basis van deze wet mogen gemeenten ten behoeve van het in stand houden van houtopstanden die onder de Wet Natuurbescherming vallen geen regels stellen die betrekking hebben op het in stand houden van het areaal. Wel mogen andere motieven worden aangehaald om eisen te stellen aan houtopstanden (bijv. landschappelijke- of ecologische waarden). Hiervoor zijn voorschriften opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied voor agrarisch gebied met waarden. Voor de overige gebieden geldt deze extra bescherming niet. Het risico bestaat dat compensatie elders kan worden uitgevoerd. Een nadere afweging dient plaats te vinden bij de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied.

Inwerkingtredingsbesluit art. 4.6

Uit de toelichting op het inwerkingtredingsbesluit blijkt art 4.6 niet inwerking treedt omdat de betrokken bepaling in de praktijk onduidelijkheid blijkt te geven over welke regels provincie en gemeenten mogen stellen ter bescherming van houtopstanden in het landelijk gebied. In de praktijk houdt dit in dat alle terreineigenaren nu een Wabo vergunning moeten aanvragen waar dit in het verleden niet nodig was voor met name eigenaren van houtopstanden die stonden geregistreerd bij het Bosschap (inmiddels opgeheven). Bovenstaande leidt ongevraagd tot een lastenverzwaring. Hieraan willen wij tegemoet komen door geen kapvergunning te vragen wanneer een melding volgens de Wet Natuurbescherming wordt gedaan en de herplant op dezelfde locatie plaatsvindt. Indien een eigenaar voornemens is de herplant op een andere locatie uit te voeren dan wordt wel een aanvraag om een kapvergunning verlangd. Er kan dan een inhoudelijke afweging plaatsvinden t.a.v. de kap en herplant met oog op het behouden van o.a. landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden.

Gemeentelijke houtopstanden

Voor alle houtopstanden die in eigendom zijn van de gemeente Raalte blijft het algemene kapverbod van kracht, waarbij er t.a.v. het aanvragen van een kapvergunning geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen houtopstanden binnen en buiten de groenhoofdstructuur. Bomen met een stamdiameter vanaf 35 cm vallen onder de vergunningplicht. Hiermee vereenvoudigen wij de regelgeving aanmerkelijk. Houtopstanden die in een slechte conditie verkeren en geveld moeten worden, kunnen nadat deze zijn beoordeeld door een boomdeskundige medewerker van de gemeente, worden geveld. Redenen hiervoor kunnen zijn het handhaven van de veiligheid van de boom en de directe omgeving en wanneer er sprake is van een slechte vitaliteit en toekomstverwachting van een boom. De beoordeling wordt uitgevoerd door een boomdeskundige, de situatie wordt vastgelegd (bijv. foto's). Daarna wordt op basis van de Wabo een vergunning aangevraagd en verleend, die daarop direct in werking treedt. Kap kan dan plaatsvinden nadat het besluit is genomen en is bekend gemaakt.

Stimuleringsbeleid beschermenswaardige bomen

De gemeente Raalte vindt het van belang dat voor de houtopstanden waarvoor een kapverbod geldt op particuliere percelen (binnen en buiten de bebouwde kom) eigenaren worden ondersteund om de bomen in stand te houden. Hiervoor willen wij ondersteuning aanbieden in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de advieskosten die gemaakt moeten worden voor het in stand houden (onderhouden) van beschermenswaardige bomen. Met het juiste advies kunnen de juiste maatregelen worden genomen. De advieskosten (advieswerk uit te voeren door een erkend boomtaxateur) worden voor 50% vergoed met een maximum van € 250 per aanvraag. Hiervoor wordt jaarlijks € 2.500

beschikbaar gesteld. De werkgroep groene agenda adviseert het college inzake de verdeling van het jaarlijkse budget.

Compensatie

Houtopstanden gaan om diverse redenen verloren, waardevol en minder waardevol. Wanneer een vergunning nodig is voor het vellen van een houtopstand dan wordt in beginsel hieraan de voorwaarde verbonden dat een herplant ter plaatse wordt uitgevoerd. Gemotiveerd kan hiervan worden afgeweken. De locatiekeus voor de herplant kan dan in overleg met de gemeente worden bepaald, waarbij aspecten als zichtbaarheid, ruimtelijke kwaliteit (landschappelijke inpassing) en ecologische kwaliteiten van betekenis zijn. De uitvoering van de herplant vindt plaats in het eerste of op volgend plantseizoen en dient duurzaam in stand te worden gehouden. Als plantmaat stellen wij de minimale eis van een stamomtrek op 1 meter hoogte van 14 tot 16 cm. Waar mogelijk stimuleren wij extra inspanningen waarbij meer bomen of struiken worden terug geplant.

Groen compensatiefonds

Uitgangspunt is het uitvoeren van een herplant op eigen terrein. Voor uitzonderlijke gevallen realiseert de gemeente een groencompensatiefonds. Hierin wordt een bijdrage gestort wanneer een herplantplicht niet op eigen terrein of in de omgeving kan worden uitgevoerd. De middelen worden besteed aan het daadwerkelijk uitvoeren van groene doelen (planten bomen, vergroten biodiversiteit). De geldelijke bijdrage is gelijk aan de kosten van een gelijkwaardige herplant. Hieronder vallen de aanschafkosten voor de bomen en/of struiken, de plantkosten, het in stand houden van de boom over een periode van 3 jaar (bijv. extra water geven). De kosten worden gebaseerd op een minimale maat van de boom van 18/20 cm (stamomtrek op 1 meter hoogte).

Leges kapvergunningen

Het heffen van leges is nodig om de gemeentelijke kosten te kunnen dekken. Op dit moment wordt voor het aanvragen van een kapvergunning een bedrag gevraagd van € 170,55. Dat bedrag is niet kostendekkend. Het hoge tarief werpt een drempel op om een vergunning aan te vragen. De gemeente onderzoekt in hoeverre het mogelijk is de tarieven te differentiëren (als gemeente Deventer). Uitgangspunt is om het kostendeckingspercentage ten minste gelijk te houden en dat de leges voor de kap van een enkele boom goedkoper zal zijn. Wij willen hiertoe een voorstel doen bij de begroting 2018 (Legesverordening 2018).

Handhaving

Bij de handhaving op het gebied van kappen wordt prioriteit gegeven aan de controle op het uitvoeren van een herplantplicht. De overige controles vinden nu plaats op basis van het zogenaamde piepsysteem. Bij meldingen wordt actie ondernomen door het team vergunningverlening en handhaving. Met de introductie van het nieuwe bomen- en kapbeleid wil de gemeente binnen het jaarprogramma handhaving hieraan een hogere prioriteit geven (themagericht handhaven).

De waarde van een boom is leidend

Wanneer bij ruimtelijke ontwikkelingen of andere opgaven het al dan niet handhaven van een boom in beeld komt, gaan wij uit van de waarde van de boom. Het maken van afweging willen wij zorgvuldig doen. Hierbij maken wij gebruik van de criteria voor beschermenswaardige houtopstanden. Dit kan worden ondersteund door een zogenaamd VTA onderzoek en eventueel een boomwaarde berekening. Hiermee beogen wij de bestaande kwaliteiten van het groen zoveel mogelijk te behouden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De juiste boom op de juiste plek

Met bijna 47.000 bomen in het gemeentelijk bezit kunnen klachten niet uitblijven. In algemene zin kunnen klachten en meldingen worden opgelost. In sommige situaties is een klacht niet op te lossen en moet gekeken worden naar alternatieven als het vervangen van de bomen. Wij kiezen voor de lijn waarbij wij maatregelen nemen of meewerken aan maatregelen van derden wanneer een klacht ook daadwerkelijk gegrond is en er geen alternatieve oplossingen mogelijk zijn (bijv. snoeien van een boom, aanbrengen wortelschermen). Het handhaven van dergelijke bomen leidt tot technische schades of grote belemmeringen t.a.v. de leefbaarheid in de directe omgeving. Hiermee geven wij extra ruimte ten opzichte van het huidige beleid, waarbij slechts het argument van technische overlast van

Uit de Enquête

76 % is het eens met de stelling dat vitale bomen mogen worden gekapt wanneer de boom te groot wordt voor de plek waarop hij staat en daardoor ernstige overlast veroorzaakt.

betekenis was om tot het vervangen van bomen over te kunnen gaan. De ruimte, ondergronds of bovengronds moet toereikend zijn om de boom volwassen te kunnen laten worden. Na een zorgvuldige afweging kan het vervangen van (vitale) bomen aan de orde komen. Dat kan leiden tot minder bomen in een straat of woonwijk, of bomen van een soort die niet zo groot worden of andere groeivormen als zuilbomen. Deze keus moet leiden tot een goed toekomstperspectief voor een boom in relatie tot de omgeving. Goede communicatie met belanghebbenden is hierbij van belang (o.a. t.a.v. de keus van de boomsoort). Wij ondernemen geen actie wanneer sprake is van klachten die horen bij de natuurlijke aard van een houtopstand (bladval, vruchtjes, bloesems enz.). Op dit onderdeel handhaven wij het huidige beleid evenals voor de klachten van medische aard, waarbij bij de aanvraag advies van de GGD overlegd dient te worden. Zeer knellende gevallen bespreken wij met werkgroep groene agenda.

Meer variatie en meer bomen

Het bomenbestand van de gemeente Raalte bestaat uit 47 hoofdsoorten. De inlandse eik is de meest voorkomende soort. In toenemende mate krijgen wij te maken met ziekten en plagen, bijv. de kastanjeziekte en de eikenprocessierups. Om de plaagdruk in de toekomst te verkleinen en minder overlast te ondervinden is het van belang dat een verbreding van het assortiment plaatsvindt. De vraag om meer bomen wordt vooral gevoed vanuit een ruimtelijk kwaliteitsvraagstuk (zie bijv. studie Oostflank centrum). Daarnaast vraagt het klimaatbeleid nadrukkelijk om meer bomen binnen de bebouwde kom in stenige omgevingen. Lokaal willen wij hieraan invulling geven, door als gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen nadrukkelijk in te zetten op het planten van bomen (zowel op particulier als gemeentelijk eigendommen).

Beheerplan voor de bomen

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van 47.000 bomen. Dagelijks werk voor onze boombeheerders die zorgen voor een veilig en vitaal bomenbestand. Om het beheer en onderhoud verder te professionaliseren stellen wij in 2017 een beheerplan bomen op. Hierin leggen wij vast wat wij beheren en welke kwaliteitseisen wij aan het beheer en onderhoud stellen. De kosten voor het dagelijks onderhoud (snoeien en verzorgen van de bomen) worden in beeld gebracht, tevens komen de kosten in beeld voor de vervangingsopgave. Op basis van een beheerplan kan uitvoering worden gegeven aan het dagelijks beheer en onderhoud en levert het beheerplan input voor het maken van integrale plannen voor het aanpassen of renoveren van de openbare ruimte.

Het beheerplan geeft eveneens een inzicht in de onderhouds- vervangingsopgave van de gemeentelijke bomen en is belangrijk voor de communicatie over de bomen.

CONCEPT

Thema 7, Samen verder werken

Alle bovenstaande thema's vragen om aandacht, de uitvoering vraagt om een daadwerkelijke inzet van alle betrokkenen. Groen, samen doen!, en vooral samen verder werken.

Samen verder werken, werkgroep groene agenda

Om het samen doen ook daadwerkelijk invulling te geven neemt de gemeente hiertoe het initiatief en nodigt anderen uit om hieraan mee te doen. Het beoogde doel is om in gezamenlijkheid te komen tot een jaarlijks uitvoeringsplan, onder de titel groene agenda (jaartal). Vrijwilligers, professionals, particulieren die een inbreng willen leveren worden hiertoe in de gelegenheid gesteld. De leden van het Groenplatform worden uitgenodigd deel te nemen, uitbreiding is welkom waarbij de bezetting op agendabasis kan worden aangepast. Kenmerken van het uitvoeringsplan zijn het uitvoeren van nieuwe initiatieven en projecten, verbinden en stimuleren. Het uitvoeringsplan bevat tevens een communicatieparagraaf. Hierin wordt opgenomen welke activiteiten op het gebied van communicatie worden ondernomen (bijv. bij bepaalde activiteiten als de boomfeestdag, aandacht voor een bijzondere plek, soort of groene organisatie). Naast communicatie kan ook een inzet plaatsvinden op het gebied van (groene) educatie.

Taken die voor de werkgroep groene agenda naast het maken van een uitvoeringsplan in beeld komen zijn onder meer:

- Het adviseren bij het oplossen van knellende vraagstukken m.b.t. de inrichting en het beheer van het groen (denk aan grootschalige vervanging van bomen).
- Het adviseren t.a.v. het inzetten van de middelen voor vrijwilligersondersteuning.
- Het adviseren t.a.v. de inzet van middelen voor stimuleringsbeleid beschermenswaardige houtopstanden.
- Het periodiek adviseren over het actualiseren van de lijst met beschermenswaardige houtopstanden.
- Het adviseren m.b.t. de inzet van middelen uit het groencompensatiefonds
- Het monitoren, evalueren en het doen van voorstellen om het groenbeleid en groenbeheer aan te passen.

In nauwe samenspraak met de werkgroep groene agenda zullen inhoudelijke en procesmatige zaken nader worden geregeld.

Niet alles in een keer

Bij het realiseren van het beleid kan niet alles tegelijk. Dit om zowel uitvoeringstechnische en financiële redenen als ook om het feit dat de natuur zelf ook de tijd nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen. Daarnaast willen wij aanhaken op initiatieven uit de samenleving. Ook hiervoor is de tijd nodig of kan er sprake zijn van nieuwe ontwikkelingen die interessant zijn.

Stimuleringsbudget vrijwilligers

De gemeente Raalte kent op dit moment een klein stimuleringsbudget voor vrijwilligersorganisaties die activiteiten ondernemen in het groen. De WBE's en IVN Raalte hebben daarvan de afgelopen jaren gebruik gemaakt. Gemaakte kosten voor het uitvoeren van beheertaken worden hiermee op declaratiebasis vergoed.

Het financieel stimuleren van vrijwilligers willen wij behouden en ook uitbreiden. De werkwijze passen wij aan. Activiteiten gericht op de ontwikkeling, het beheer en het duurzaam in stand houden van soorten en leefgebieden op particuliere terreinen willen wij ondersteunen met een financiële bijdrage. Dat leggen wij jaarlijks vooraf vast in de Groene agenda. Kosten die worden gemaakt, met uitzondering van arbeidsuren, komen voor een vergoeding in aanmerking (bijv. brandstof voor een trekker, zaden voor bloemrijke randen langs akkers en grasland). Voorgesteld wordt hiervoor jaarlijks € 5.000 beschikbaar te stellen.

Financiën

Uit de Enquête

Onderwerpen die hoog scoren voor communicatie over groen zijn:

- De manier waarop het groenonderhoud wordt uitgevoerd.
- Het groen en de natuur in de woonomgeving.

Om het nieuwe beleid ook daadwerkelijk vorm te kunnen geven is het belangrijk dat hier sprake is van een gedegen en structurele financiering. Extra inzet om de ambitie waar te maken kost tijd en geld. Verbinden van opgaven, communicatie en educatie, gezamenlijk de projecten aanpakken, werk met werk leiden tot een groter draagvlak waarmee de kansen op financiering ook toenemen. Subsidies, bijdragen van derden zijn van belang, evenals dat de gemeente derden een financiële ondersteuning kan aanbieden. Dit alles willen wij mogelijk maken door de besteding binnen de bestaande begroting aan te passen, en het beschikbaar stellen van extra eenmalige en structurele middelen. Wanneer extra middelen nodig zijn dan worden hiervoor voorstellen gedaan (zie raadsvoorstel).

Bijlage 1 De belangrijkste kenmerken van het groenbeleid op een rij

Thema	De belangrijkste kenmerken
Groen, samen doen	- De nieuwe manier van doen en denken, participeren - Samenwerken, verbinden en ondersteunen van en met burgers, vrijwilligers en professionals - Instellen werkgroep Groene agenda
Groene hoofdstructuur	- Handhaven en versterken, voortzetten bestaand beleid - Maatwerk leveren bij kleinschalige aanpassingen groen- en bomenhoofdstructuur onder de voorwaarde dat compensatie plaatsvindt
Biodiversiteit	- Aanpassen van inrichting en beheer - Het leveren van een plus op het bestaande beheer voor bijzondere plekken en soorten - Stimuleren initiatieven van derden
Klimaatverandering	- Groen mede gebruiken om gevolgen klimaatverandering op te vangen en vergroten biodiversiteit - Klimaat adaptieve stad (KAS) - Aanpassen inrichting en beheer van het groen - Herinrichten wadi's mogelijk maken (grotere soortenrijkdom) - Verkleinen en vergroenen verhard oppervlak
Duurzaamheid	- Duurzaam inrichten vanaf de tekentafel - Hergebruik afvalstoffen (biomassa, structuurverbetering bodem) - Toepassen chemische middelen tot het uiterste beperken
Recreatief medegebruik gezondheid	- Meer beleving en benutting van het groen door stimuleren van sport en bewegen, gezondheid en natuurlijk spelen - Aandacht voor vergrijzing en levensloopbestendige inrichting van het groen
Kapbeleid, binnen de bebouwde kom	- Opheffen algemeen kapverbod - Introduceren lijst met beschermenswaardige houtopstanden - Vaststellen criteria beschermenswaardige houtopstanden
Kapbeleid buitengebied	- Handhaven algemeen geldend kapverbod - Handhaven vergunningsvrij kappen tot een stamdiameter van 35 cm. - Introductie soortenlijst die volledig vergunningsvrij worden op erven en tuinen (bijv. wilg en populier) - Opheffen dubbele vergunningplicht (kap- en aanlegvergunning)

Thema	De belangrijkste kenmerken
Gemeentelijke bomen	- Handhaven algemeen geldend kapverbod. - Vergunningsvrij kappen van bomen tot een stamdiameter van 35 cm zowel binnen als buiten de groenhoofdstructuur (vereenvoudiging van de regelgeving) - Gevaarlijke en zieke bomen, na inspectie door professionele boombeheerder gemeente zo snel mogelijk kappen.
Stimuleringsbeleid	- Mogelijkheid tot het vergoeden van de advieskosten voor het in stand houden van beschermenswaardige houtopstanden
Compensatie	- In beginsel bij iedere kapvergunning herplant als voorwaarde opnemen.
Compensatiefonds	- Nieuw in te stellen, te gebruiken wanneer compensatie niet ter plaatse kan worden uitgevoerd. Middelen in te zetten voor realisatie groene doelen.
Klachten over bomen	- Vitale bomen op plantplaatsen die niet meer toereikend zijn voor de grootte van boom kunnen bij ernstige klachten worden vervangen. - Klachten van technische aard, probleem oplossen - Klachten van natuurlijke aard, geen actie door gemeente - Klachten van medische aard, advies GGD inwinnen
Samen verder werken	- Instellen werkgroep groene agenda - Jaarlijks samen met derden een uitvoeringsplan opstellen en uitvoeren onder de titel Groene Agenda - Communicatieactieplan maakt deel uit van Groene agenda - Stimuleringsbudget vrijwilligers instellen

Bijlage 2 Criteria beschermenswaardige houtopstanden

Wat is een beschermenswaardige houtopstand binnen de kom?

Om te kunnen bepalen of bomen en andere houtopstanden op particuliere percelen, binnen de bebouwde kommen beschermenswaardig zijn dient aan bepaalde criteria worden voldaan. Hieronder kunnen houtopstanden vallen die al zeer oud zijn of een monumentaal karakter kennen, bomen die zijn geplant ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis of jonge toekomstbomen. Deze laatste categorie willen wij beschermen om een evenwichtige leeftijdsopbouw van het bomenbestand te kunnen bewerkstelligen. De jonge bomen van nu kunnen de monumentale bomen zijn van de toekomst. In het kader van een herplantplicht worden jonge bomen geplant waarvoor een instandhoudingsplicht geldt waardoor deze extra bescherming genieten.

Aanvullend hierop worden lijn- en vlakelementen toegevoegd aan de beschermenswaardige houtopstanden. Onder de lijn- en vlakelementen vallen elementen als kleine bosjes en rijen bomen. Lijn-vlakelementen zie je vooral op de grotere percelen binnen de bebouwde kom, zoals bij zorginstellingen, scholen, bedrijven en kantoren en enkele particuliere woningen. Wanneer sprake is van 5 of meer beschermenswaardige bomen op een perceel dan worden alle bomen op dit perceel aangewezen als beschermenswaardig. Een aanwijzing op perceelsniveau zal vooral voorkomen op de grotere percelen en is in het belang van goede ruimtelijke samenhang tussen bebouwing en het groen. Hiermee vereenvoudigen wij tevens de registratie.

Het is belangrijk om zo helder mogelijk aan te geven welke houtopstanden als beschermenswaardig kunnen worden aangemerkt. De gemeente Raalte vindt het van belang dat de volgende criteria worden onderzocht en beoordeeld om te komen tot de waardering beschermenswaardige houtopstand. Deze criteria hebben betrekking op:

- a. Individuele bomen
- b. Lijn- en vlakelementen

1. Vitaliteit en toekomstverwachting

Een houtopstand mag niet in een onherstelbare conditie verkeren. Houtopstanden dienen minimaal gezond te zijn en een goede toekomstverwachting te hebben (geen verval binnen 10 jaar). Dit is een basisvoorwaarde om een houtopstand als beschermenswaardig te kwalificeren. Daarnaast dient de locatie van de boom zodanig te zijn dat de boom volwassen kan worden (ondergronds en bovengronds dienen de groeiomstandigheden hiervoor voldoende te zijn).

2. Zichtbaarheid

Een beschermenswaardige houtopstand is ten minste voor 50% zichtbaar vanaf de openbare weg of openbare ruimte. Hiermee levert de houtopstand een belangrijke bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van een kern, woonwijk of het landschap en aan de waarden voor recreatie en beleving (het uiterlijk aanzien van dorp, buurt of woning of een ander gebouw). Beeldbepalende bomen of bomen die vanwege hun schoonheid aantrekkelijk zijn kunnen als beschermenswaardig worden aangemerkt wanneer mede aan dit zichtbaarheids criterium wordt voldaan.

3. Ecologische waarde

Iedere houtopstand kent een zekere ecologische waarde voor algemeen voorkomende diersoorten als vogels en insecten. Voor het toekennen van de waardering ecologisch waardevol dient sprake te zijn van meer dan een ecologisch normale betekenis. Hiervan is sprake wanneer een boom onderdeel is van een biotoop van schaars voorkomende plant- of diersoorten. Ook is hiervan sprake wanneer een houtopstand onderdeel is van een ecologisch waardevol gebied of hierin een schakel vormt (stepping stone).

4. Cultuurhistorisch waardevol

Een houtopstand is cultuurhistorisch waardevol wanneer sprake is van een bijzondere relatie met de directe omgeving. Bijvoorbeeld bomen bij monumentale of oude gebouwen, leibomen voor boerderijen, hoogstamfruitbomen en bomen die zijn geplant bij een bijzondere gelegenheid.

5. Zeldzaamheid en dendrologische waarde

De aanduiding zeldzaam is van toepassing op soorten die in Nederland zeer beperkt aanwezig zijn. De aanduiding van zeldzaamheid in de Nederlandse dendrologie is hiervoor in eerste instantie bepalend. Daarnaast hebben soorten die voor de gemeente Raalte zeldzaam zijn ook een belangrijke waarde en worden hierbij ook opgenomen.

Waardering beschermenswaardig

Om te komen tot de waardering beschermenswaardige houtopstand is het van belang de bovenstaande criteria in een onderlinge samenhang te beschouwen en te waarderen. De gemeente Raalte beschouwt een houtopstand als waardevol wanneer wordt voldaan criterium 1 in combinatie met 1 of meer van de overige criteria.

Toepassen criteria bij het inventariseren

De criteria zijn zo helder mogelijk beschreven om een goede inventarisatie te kunnen maken. In de praktijk blijkt dat criteria verschillend kunnen worden geïnterpreteerd. Dat kan uiteindelijk leiden tot het al dan niet plaatsen van houtopstanden op de lijst met beschermenswaardige houtopstanden. Wanneer sprake is van gerede twijfel (of anders gezegd bomen die zich op de grens van criteria bevinden) dan wordt, na een eventuele consultering van een derde deskundige, gekozen voor het beschermen van de houtopstand, dus plaatsing op de lijst. Kap van bomen is immers onomkeerbaar.

Bijlage 3 Colofon

Groen, samen doen! is door de gemeente Raalte ontwikkeld met de inbreng van velen. Naast de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie is inbreng geleverd door de leden van de werkgroepen. Wij zijn veel dank verschuldigd aan:

De heer B. Kogelman, op persoonlijke titel
De heer B. Wichers Schreur, namens WBE Heeten e.o.
De heer B. Haarman, namens LTO Salland
De heer J. Tijs, namens imkersvereniging St. Imelda Raalte
De heer R. Poelman, namens de werkgroep Raalter bomen
De heer R. Pater, namens landschap Overijssel
De heer H. Gerritzen, namens Landschap Overijssel
De heer C. Bosch, namens LTO afdeling Salland
De heer R. Mulders, namens Groen Links Raalte
De heer J. Nije Bijvanck, op persoonlijke titel